

خبر

واکنش ساترا به خبر مجوز نگرفتن برنامه جدید عادل فردوسی پور

بخش فرهنگی – در پی انتشار اخباری درباره صادر نشدن مجوز برنامه «۹۶»، علی سعد سرپرست معاونت کاربران و تنظیم‌گری اجتماعی ساترا در این باره در توییتش نوشت: «درباره خبری که روز گذشته یک رسانه خبری منتشر کرده بود چند نکته را برای ایجاد شفافیت عرض می کنم:

- ر.ویکرد ساترا حمایت از رسانه های صوت و تصویر ایرانی و محتوای بومی بر روی آنهاست. تعداد ۱۵۰ مجوز صادره در دو سال اخیر، موجب شده طیف متنوعی از رسانه ها به طور قانونی مشغول به فعالیت باشند.
- در اولین جلسه شورای موافقت کلی انتشار که ۹ مهر برگزار شد، به هر سه درخواست برنامه های ارائه شده از سوی رسانه های صوت و تصویر، پروانه انتشار اعطا شد. مجوز به برنامه های هم‌رقیق، واسخندیش و دبیرین دبیرین که پیش بینی می شود اقبال مخاطبان را به خود جلب کنند، در این جلسه تصمیم گیری شد.
- ۳. شرط طرح برنامه‌ها در شورای موافقت کلی انتشار، عدم وجود موانع حقوقی، قضایی و امنیتی است که در مورد برنامه ۹۹ که به درخواست فیلیمو و کافه بازار مطرح شده بود، به دلیل عدم دریافت‌ مکتوب استعلام مراجع مسئول، عملا موضوع قابل طرح و بررسی توسط شورای مذکور نبود.
- ۴. حیطه مسولیتی ساترا فقط تصمیمات رسانه‌ای است. لذا در صورت وجود ملاحظات استعلامی، دعاوی حقوقی و یا پرونده‌های قضایی، ساترا امکان بررسی تقاضاهای رسیده را نخواهد داشت.
- ۵. اصل پایایی حرکت ساترا، حمایت از رسانه‌ها و محتوای داخلی در کنار شفافیت وقاعده‌مندی تصمیمات است. ساترا در حیطه مسولیتی خود، به اعلان شفاف دلایل تصمیمات، متعهد است.»

.....

انتقادات صریح الهام پاونژاد:

غرور مان چه شد، عزت نفس مان کجا رفت؟

بخش فرهنگی – الهام پاونژاد هم که مانند بسیاری از همکارانش از تعطیلی دوباره تئاتر و سینما گله‌مند است، می‌گوید: چرا فکر می‌کنند هنرمندان بر گنج قارون نشسته‌اند.

این بازیگر از وضعیت بلا تکلیف تئاتر و تعطیلات مقطعی آن انتقاد می‌کند، نسبت به برخی از بی فرهنگی‌ها در جامعه هشدار جدی می‌دهد و از ماجرای تاسف‌انگیز سخن می‌گوید که طی آن، برخی از افراد در پیام‌های خصوصی بر صفحات مجازی هنرمندان، خود را نیازمند جا می‌زنند و از آنان تقاضای کمک مالی می‌کنند. او که قرار است در اجرای آنلاین نمایش «هرجان» بازی داشته باشد، درباره حضور خود در یک اجرای آنلاین توضیح می‌دهد، همان‌طور که همیشه گفته‌اند، محدودیت به خلاقیت منجر می‌شود. ما هم فکر می‌کنیم در این دوران کرونا چگونه بر محدودیت‌های کاری‌مان چیره شویم.

این بازیگر اضافه می‌کند: در این مدت بارها به این فکر کرده‌ایم چگونه چراغ تئاتر را روشن نگه داریم. البته که مساله ما فقط آسیب‌های روانی ناشی از بیکاری نیست بلکه مشکل بزرگ‌تری به نام تنگناهای اقتصادی وجود می‌هست و با وجود گرانی‌های اخیر، حتی اگر یک چاه پر از پول هم داشتیم، به ته آن رسیده بودیم! پاره نژاد با انتقاد از تعطیلی تئاتر و سینما ادامه می‌دهد: تنها صنفی هستیم که مدام تعطیل می‌شویم در حالیکه همه مشاغل به فعالیت خود ادامه می‌دهند؛ باشگاه‌ها، آرایشگاه‌ها و … در یک به طریقی راه فعالیت را می‌یابند و کسی هم نمی‌تواند جلوی آنان را بگیرد چون مساله نان شب، شوخی نیست ولی تنها جایی که همیشه زورشان به آن می‌رسد، تئاتر و سینماست.

او یادآوری می‌کند: از اسفند سال گذشته که تئاتر تعطیل شد، حیات کاری بسیاری از فعالان آن ساقلط شده است.

این کارگردان که قرار بود اوایل تابستان نمایش «کافه پولشری» را در کافه پردیس تئاتر شهرزاد اجرا کند، می‌افزاید: قرار بود اجرای ما تیر ماه آغاز شود که پیک دوم کرونا اتفاق افتاد و منصرف شدیم. البته که پیش‌بینی نمی‌کردیم در تابستان پیک دومی داشته باشیم. - به هر حال

این اتفاق افتاد و ما هم از خیر اجرا گذشتیم ولی در این مدت نه تنها از نظر روانی دچار آسیب شده‌ایم بلکه از نظر مالی هم صدمات بسیار دیده‌ایم و هیچ چشم‌انداز مشخصی مقابل خود نمی‌بینیم.

پاونژاد درباره اجرای آنلاین نمایش «هرجان» هم می‌گوید: سومین اجرای آنلاین آریان رضایی (نویسنده و کارگردان نمایش) است و همه تلاش‌مان را به کار می‌گیریم تا کار متفاوتی باشد. به هر حال کرونا ادامه دارد و باید به تجربه، راه‌های تازه‌ای برای کار و درآمدزایی پیدا کنیم.

او درباره پیش‌بینی خود از استقبال تماشاگران، توضیح می‌دهد: قیمت بلیت نمایش ۲۵ هزار تومان است که واقعا پولی نیست بخصوص که یک خانواده همراه با هم می‌توانند نمایش را ببینند ولی مساله مهم‌تر دل خوش است. با این همه اتفاق تلخی که هر روز می‌افتد، باید دید تماشاگر حتی برای دیدن یک نمایش آنلاین در خانه‌اش دل خوشی دارد.

بن هنرمند تئاتر در ادامه با ابراز تاسف از کم‌توجهی مسئولان هنری به وضعیت معیشتی هنرمندان اضافه می‌کند: نمی‌دانم دوستان عزیز که وزارت ارشاد مسئولیت دارند، اصلا به ما فکر می‌کنند، اصلا برایشان مهم هست که هنرمندان تئاتر چندین ماه است بیکار و بی درآمد هستند. اصلا به ما بگویند دارند چه کار می‌کنند یا حتی دارند چه کار نمی‌کنند. ظاهراً که بوی بهبود از اوضاع جهان نمی‌آید.

پاونژاد در تئاتر برادری مثال می‌زند و توضیح می‌دهد: برادری مشخص کرده تا پایان سال میلادی تعطیل است و تکلیف همه روشن شده است. آنها می‌توانند برنامه‌ریزی کنند ولی ما همه بلا تکلیف مانده‌ایم و این وضعیت دیوانه‌کننده شده است.

او با ابراز تاسف از اینکه همیشه در بزنگاه‌ها، هنر قربانی می‌شود، می‌افزاید: به هر حال بخش تولید سینما و تلویزیون در حال فعالیت است ولی تئاتر همین را هم ندارد و رسماً در صدر بیچارگی‌هاست، بدون هیچ تعارفی.

بازیگر نمایش «خدای کشتار» خاطرنشان می‌کند: این همه سال است حق بیمه پرداخت می‌کنیم. حال در این وضعیت بیمه بیکاری نداریم، هیچ آب بارنکاهی نیست که در این گرانی وحشتناک کمک‌حالی باشد. او اضافه می‌کند: لابد لکری می‌کنند تئاتری‌ها کارمند جایی هستند و شب‌ها برای دل خوشی و از سر تفریح تئاتر اجرا می‌کنند.

پاونژاد در ادامه صحبت خود از ماجرای عجیب و تاسف برانگیز هم سخن می‌گوید : در پیام‌های خصوصی‌ام بارها دیده‌ام افرادی به عنوان نیازمند تقاضای کمک مالی کرده‌اند. جالب است که کمترین توقع برخی از افراد، تبلیغات رایگان است. همه اینها نشانگر این تصور نادرست و غیرواقعی است که هنرمندان ثروت‌های انجمنی و یادآورده دارند.

او ابراز تاسف می‌کند: این ماجرا در حاشیه‌سازی‌هایی ریشه دارد که برای تخریب هنرمندان انجام می‌شود. به این معنا که هنرمند کسی است که با کمترین کار، بیشترین درآمد را دارد!

پاونژاد نیز با تاسف می‌کند: این پیام‌های به ظاهر ساده که گاه حتی خنده‌دار به نظر می‌رسد، هشدارهای جدی در درون خود دارد و نشانگر سقوط فرهنگی ماست. این تقاضاهای نمایانگر آن است که عده‌ای مناعت و عزت انسانی را فراموش کرده‌اند و می‌خواهند بدون زحمت و تلاش، پول به دست بیاورند.

به نژاد ابراز تاسف می‌کند: غرورمان چه شد، عزت نفس‌مان کجا رفت. این در حالی است که نیازمندان واقعی آنقدر شرم و مناعت طبع دارند که هرگز دوست ندارند کسی از ضعف مالی‌شان باخبر شود. نمونه این افراد را در زلزلر روستاهای کرمانشاه از نزدیک دیده‌ام، با اینکه زندگی‌شان نابود شده بود، عزت نفس‌شان همچنان پاره‌پاره بود. او در پایان هشدار می‌دهد: فرهنگ‌مان دارد نابود می‌شود، روح فرهنگ گداپزوری و طبلکاری، هولناک و فاجعه‌ای است که باید برایش راه حل عاجلی ببندیشیم. (ایسنا)

{فرهنگ و هنر }

در بزرگداشت حافظ مطرح شد

حافظ، ابن عربی و دعای فرشتگان برای مومنان

بخش فرهنگی – سخنرانی رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در بزرگداشت حافظ به بحث درباره قرآن، حافظ شیرازی، محی‌الدین ابن عربی و دعای فرشتگان برای مومنان درگاه الهی اختصاص داشت.

مراسم مجازی بزرگداشت خواجه حافظ شیرازی، یکشنبه ۲۰ مهر توسط انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و با سخنرانی حسن بلخاری استاد دانشگاه تهران و رئیس انجمن آثار و مفاخر برگزار شد.

متن سخنرانی بلخاری دراین برنامه مجازی به شرح زیر است:

مبانی قرآنی و عرفانی یک مصرع از دیوان حافظ

در باب مصرع زیبایی «فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد»، مبانی قرآنی و عرفانی مهمی در تاریخ اندیشه ما وجود دارد. از یک سو قرآن در برخی آیات خویش به بیان دعای فرشتگان برای مؤمنان و در آیتی دیگر دعای آنان بر تمامی ساکنان کره ارض (لمن فی الارض) اشارت فرموده و از سوی دیگر ابن‌عربی که نزدیک به یک قرن پیش از حافظ می‌زیست، باب ۱۵۴ فتوحات مکیه را به ولایت ملکی و شرح دعای ملائک بر بشر اختصاص داده است.

این گفتار به بررسی مبانی قرآنی و عرفانی مصرع فوق می‌پردازد.مصرعی در یکی از زیباترین غزل‌های خواجه شمس الدین محمدشیرازی یعنی این غزل:

هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد/ خداهش در همه حال از بلا نگه دارد
حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست/ که آشنا سخن آشنا نگه دارد

دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای/ فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان/ نگاه دار سر رشته تا نگه دارد
صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی/ ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد
چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت/ از دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد

سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری/که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد
غبار راهگذرات کجاست تا حافظ/ با یادگار نسیم صبا نگه دارد

حافظ قرآن

در باب اینکه خواجه شمس‌الدین محمدشیرازی متخلص به حافظ، این لقب متعالی خود را از حفظ قرآن داشته و دارد شکی نیست:

عشقت رسد به فریاد ار خود به سان حافظ قرآن ز بر بخوانی در چارده روایت

پس لاجرم هر که حافظ قرآن است آشنای با آیات و مضامین آن‌ها نیز هست ضمن آن‌که نمی‌توان بلندمرتبه‌ای چون حافظ را مُطلع از مضامین آیات قرآن دانست اما او را در بهره گرفتن از این مضامین در اشعار بلند و آسمانی خود، بی‌توجه انگاشت. قطعاً معانی و مضامین بنشسته بر جان حافظ، خودآگاه یا ناخودآگاه در صدور و ظهور اشعار بلندش مؤثر افتاده و تکرار می‌کنم گاه ممکن است این تأثیرات کاملاً ناخودآگاه در ابیات ظهور نموده باشند و البته این معنا از منظر علم‌النفس و نیز روان‌شناسی امروزی امری کاملاً بدیهی و بی‌نیاز از اثبات است. این معنا هنگامی آشکار می‌شود که میان مضامین آیات و ابیات نسبتی مستقیم و آشکار وجود داشته باشد همچون موضوعی که محور سخن ماست. یعنی میان مصرع «فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد» با این آیهٔ شریفهٔ قرآن:
الَّذِينَ يَخْمَلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ. کسانی که عرش [خدا] را حمل می‌کنند و آنها که پیرامون آندند به سیاس پروردگارشان تسبیح می‌گویند و به او ایمان دارند و برای کسانی که گرویده‌اند طلب آمرزش می‌کنند پروردگارا! آنچه شتمل مطلق رحمت بر احاطه دارد کسانی را که توبه کرده و راه تو را دنبال کرده‌اند ببخش و آنها را از عذاب آتش نگاه دار (غافر ۷۰)

دعای فرشتگان برای مؤمنان و جمیع انسان‌ها به روایت قرآن

قرآن شریف در دو آیه از آیات بلند خود، استغفار و طلب مغفرت و رحمت الهی برای انسان‌ها را از سوی فرشتگان مطرح می‌کند. نخست در سوره غافر (آیه ۷) که بیان کردیم و دیگر آیه پنجم سوره شوری که فرشتگان نه‌فقط برای مؤمنان و تائبان که برای تمامی ساکنان کره خاک (لمن فی الارض) طلب رحمت و مغفرت می‌کنند:
تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَنْفَطِرُنَ مِنَ الْفَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يَسْبِخُونُ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. چیزیز نمانده که آسمان‌ها از فرازشان بشکافتند و [حال آنکه] فرشتگان به سیاس پروردگارشان تسبیح می‌گویند و برای کسانی که در زمین هستند آمرزش می‌طلبند آگاه باش در حقیقت خداست که آمرزنده مهربان است (شوری، ۵)

جالب اینکه دعای فرشتگان در باب مؤمنان توسیع و تفصیل دارد و البته این تفصیل و توسیع در آیه مربوط به دعای فرشتگان در باب تمامی انسان‌ها وجود ندارد. در آیهٔ نخست ابتدا صفت فرشتگان بیان می‌شود. یعنی کسانی که حاملان عرش و آن‌چه اطراف آن است هستند. بنابراین، چنین ملائکه‌ای جایگاهی رفیع و بلند مرتبه دارند و طریقی است هر چه جایگاه آنان رفیع‌تر باشد، ارزش و عظمت دعایشان افزون‌تر است. فرشتگانی که تسبیح‌گوی حضرت حق‌اند و مؤمن به او (وَيَسْبِخُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ) و طلب مغفرت و رحمت می‌کنند برای مؤمنان (وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا). این استغفار، با علم و مناتتی خاص از حضرت حق طلب می‌شود. فرشتگان حق را به وسعت لایتنه‌های رحمت او صلا می‌دهند یعنی: ای پروردگاری که رحمتت تمامی اشیا و هستندگان عالم را در بر گرفته (رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا و این البته اشاره را ببخش و مورد رحمت و مغفرت خود قرار ده. فَاى تفریع در فرشتگان تَابُوا یا بیانگر آن است که فرشتگان بر اصل می‌گویند پروردگارا! نتیجه شتمل مطلق رحمت بر کل هستی، ما را و داشت از تو بخواهیم بیامیزی و مورد مغفرت قرار دهی کسانی که به سوی تو باز گشتند و راهت را پیروی کردند پس آنان را از عذاب سخت جحیم حفظ فرما. (وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ) در این آیه، فرشتگان نه تنها برای مؤمنان طلب مغفرت می‌کنند بلکه صفت آنان را نیز باز می‌گویند: کسانی که به سوی حق باز گشته و تبعیت از راه حق می‌کنند.

اما فرشتگان فقط به دعای فوق بسنده نمی‌کنند بلکه در ادامه از حضرت حق تعالی می‌خواهد که مؤمنان را به بهشت عدن داخل کند (رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ همان بهشتی که خداوند به مؤمنان وعده داده است (الرَّتَّى وَعَدَّتْهِمْ) و نکته فوق‌العاده جالب اینکه فرشتگان، دایره شمول دعای خویش را وسعت بخشیده و طلب دخول به جنت را برای پدران و همسران و فرزندان صالح مؤمنان نیز درخواست می‌کنند (وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ) سپس فرشتگان حق را به عزت و حکمت می‌خوانند یعنی عزیز بودن حق و حکیم بودن او اقتضا می‌کند بستگان این مؤمنان نیز مورد شمول رحمتش قرار گیرند. فرشتگان ادامه می‌دهند پروردگارا! مؤمنان بازگشت‌کننده به سوی خود را از انجام سینئات حفظ کن و ما فرشتگان می‌دانیم هر که را تو از انجام بدی‌ها حفظ کنی بر او رحمت نموده‌ای و همانا این خود رستگاری و فوز عظیمی است (وَقِهِمْ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَمُدَّدْ فَدَّرَ حَمِّمَهُ وَذَلِكِ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمِ) یعنی فرشتگان صرف ایمان و توبه و بازگشت را بمبانی مطلق رسیدن به فوز عظیم نمی‌دانند بلکه دعای این بازگشت را به محفوظ نگاه داشته شدن از انجام گناه، ممکن و میسر می‌دانند.فلذا مهربانانه از حق تعالی می‌خواهند مؤمنانش را زیر سپهر نگاه و سیر حمایت خویش قرار داده و نه تنها به آنان امر کند از انجام بدی‌ها بپرهیزند بلکه حضرت حق خود، مؤمنان را از انجام سئیه باز دارد.

اما در حالی که طلب رحمت و مغفرت فرشتگان برای مؤمنان تفصیلی است در باب طلب فرشتگان بر استغفار همه انسان‌ها این تفصیل وجود ندارد و این البته با می‌گردد به مفهوم بلند مراتب در سلسله انسانیت.

نکته‌ه دیگری نیز هست و آن همان شمول رحمت الهی است. اگر فرشتگان فقط برای مؤمنان دست به دعا بردارند تکلیف دیگر بندگان خدا چیست؟ بنابراین که در قرآن هر تخصصی تعمیمی نیز دارد (هم‌چون این معنا که در شأن پیامبر جلیل‌الشأنش

می‌فرماید: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (احزاب، ۵۶) سپس عامیتی بدان می‌بخشد که: هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (احزاب، ۴۳) و این منطق قرآن است که هر خاصی، عامی نیز دارد تا بواسطه آن حکمت و عدالت حق ظهور یابد. (و البته می‌دانیم میان این دو یصلی تفاوت‌هایی وجود دارد. اما در عین حال هر دو آیه بیانگر آن است که هر کس می‌تواند مورد درود حق قرار گیرد لکن بدین شرط که چون پیامبرعظیم الشاننش عمل کند)

آیه دوم در باب طلب رحمت فرشتگان، که نسبت به آیهٔ اول عام محسوب می‌شود، آیه ۵ سوره شوری است. آیهٔ چنین آغاز می‌گردد: نزدیک است آسمان‌ها از فرازشان شکافته شوند (تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَنْفَطِرُنَ مِنَ الْفَوْقِهِنَّ) و پس از آن به این معنا اشارت می‌رود که ملائکه به تسبیح پروردگار خویش مشغولند و در این تسبیح و تحمید، طلب مغفرت و رحمت می‌کنند برای تمامی انسان‌های روی زمین (وَالْمَلَائِكَةُ يَسْبِخُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمِ) و این از آن روست که خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.بایان دو آیهٔ مذکور در باب استغفار فرشتگان متفاوت است در آیه اول و در پایان دعای فرشتگان، خداوند عزیز، حکیم خوانده می‌شود زیرا عزت و حکمتش ایجاب می‌کند مؤمنان به خود را، جایگاه و شأنی فراح و با عظمت بخشد اما در پایان آیهٔ دوم که تمامی ساکنان ارض مورد دعای فرشتگان قرار می‌گیرند عزیزحکیم تبدیل به غفوررحیم می‌شود.یعنی از شأن رحیمی و غفوری حق، فرشتگان حق طلب رحمت برای تمامی انسان‌ها دارند. جامعیت اسم رحیم ایجاب افاضه عام می‌کند و خاصیت حکیم ایجاب افاضه نعمت خاص بر بندگان خاص.

به هر حال قطعاً مبنای مصرع مشهور حافظ این دو آیهٔ شریفهٔ قرآن است.

ابن عربی و ولایت فرشتگان

محی‌الدین ابن عربی که بیش از یکصد سال نسبت به حافظ قدمت دارد در کتاب عظیم فتوحات مکیه باب ۱۵۴ را به شناخت مقام ولایت فرشتگان اختصاص داده است. (فی معرفه مقام الولاية الملیکیه) شیخ اکبر در این باب ملائکه را سه صنف دانسته: فرشتگان مهیّمه، فرشتگان مسخره و فرشتگان مدبره. فرشتگان مهیّمه که محصول تجلی اسم جمیل حضرت حق‌اند در حیرت و مستی این تجلی مدهوش از خود و باقی مطلق به بقای حضرت حق‌انداما فرشتگان دوم یعنی فرشتگان مسخره که در رأس آنان قلم اعلی و عقل اول قراردارند فرشتگانی هستند که بنا به اینکه باید در تمامی عالم، تسخیر و تصرف نمایند، چون فرشتگان مهیّمه مست و مدهوش در حضرت حق نیستند. ابن عربی مهم‌ترین وجه حضور فرشتگان مسخره در عالم را دعای بر مؤمنان توبه کار می‌داند.

بنابراین، ولایت فرشتگان تسخیر در وجه اول ولایت بر مؤمنان از طریق استغفار برای آنهاست. محور این سخن نیست تنها بنا مفهوم عمیق و مستتر در کلام حافظ بود که غفران و عفو و گذشت از سینات برمی‌گرداند سپس ابن‌عربی بنا به ذهن خلاق و ستّ مألوف خود، به بررسی تطبیقی دعای بنده‌ای صالح (عیسی ع) برای مؤمنان و بندگان خدا با دعای فرشتگان می‌پردازد.به تعبیر شیخ، عبدالصالح حق در این دعای خود که پروردگارا! اگر آنان را عذاب کنی از بندگات هستند و اگر آنان را ببخشایی پس تو عزیز حکیمی (إِنَّ تَعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عِنَابَكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) مانده، (۱۱۸) بسیار مؤدبانه و بنابراین که می‌داند رحمت حق بر غضبش سبقت دارد به حق می‌فرماید که اگر آنان را عذاب کنی بندگات هستند و اگر آنان را بیامیزی تو عزیز و حکیم هستی و بسیار جالب که فراز پایانی این در خواست عیسی دقیقاً همان فراز پایانی استغفار فرشتگان برای مؤمنان است (عزیز حکیم) لیک با این وجود این عربی فرشتگان را در ادب اقوی از عیسی می‌داند زیرا آنان نگفتند اگر عذاب کنی از بندگات هستند بلکه بنا به رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا مستقیماً طلب مغفرت کردند.

بحث در باب ملائکه لمّات که علاوه بر دعای به مؤمنان، آنان را در غلبه بر وسوسه‌های شیطانی یاری می‌رسانند تأمل دیگر ابن‌عربی در باب فرشتگان تسخیر است البته او نیز در همین باب به آیه دوم اشاره دارد همان آیه که به طلب رحمت فرشتگان برای تمامی انسان‌ها اشاره داشت.

بحث در باب شرح دقیق ملائکه تسخیر و سپس ملائکه تدبیر که تدبیرکننده نفوس عالم‌اند، محور این سخن نیست تنها بنا مفهوم عمیق و مستتر در کلام حافظ بود که نسبت میان ابیات او با آیات قرآن و نیز رأی عارفان و حکیمان در این باب مورد توجه مختصرقرار گرفت. حال یکبار دیگر به این بیت حضرت حافظ توجه کنید:

دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

و این آیهٔ شریفه قرآن:

الَّذِينَ يَخْمَلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ.
به روح بلند خواجه شمس‌الدین محمّد بن بهاء‌الدین محمّد حافظ شیرازی، ملقب به لسان‌الغیب، ترجمان الاسرار، لسان‌الغرفا و ناظم‌الأولیاء سلام و درود می‌فرستم و از خداوند متعال می‌خواهم او را یکی از مؤمنان مورد درخواست فرشتگان در طلب رحمت قرار دهد.لسان‌الغیبی که با ابیات جاودانه خود نه تنها زبان فارسی را استعلایی عظیم بخشید که ترجمان لطیف و زیبای مضامین الهی بر ایرانیان نیز گردید. خدایش رحمت کند و در جوار قرب خویش، مقامش بخشد.

چهارشنبه ۲۳ مهر ۱۳۹۹

خبر

«دیدن این فیلم جرم است» به زودی اکران می‌شود

بخش فرهنگی – تاریخ اکران «دیدن این فیلم جرم است» به زودی مشخص می‌شود.

محمدرضا شفاه در خصوص وضعیت اکران فیلم «دیدن این فیلم جرم است» گفت: شرایط کرونا سینما را در وضعیت خاصی قرار داده و خیلی نمی‌توان درباره ماه‌های آینده سینما به تحلیل قطعی رسید. اما جمع بندی ما این است که اکران سینمایی فیلم «دیدن این فیلم جرم است» را در برنامه قرار دهیم و احتمالاً به زودی تاریخ اکران فیلم را مشخص خواهیم کرد.

شفاه گفت: شرایط فیلم ما منحصر به فرد است. «دیدن این فیلم جرم است» نزدیک به یک سال توقیف بود و بعد هم که تصمیم بر اکران گرفتیم کرونا پیش آمد. از طرفی هم حرف فیلم جوری نیست که بتوان بیش از این برای نمایش آن صبر کرد، چرا که احتمال می‌دهیم در صورت تعویق اکران، بعداً موانعی برای نمایش فیلم به وجود آید که فیلم بیش از این ضربه بخورد.

تهیه کننده فیلم گفت: به‌هرحال «دیدن این فیلم جرم است» حرف مردم است و این امید را داریم که با توجه به اقبالی که در اکران‌های جشنواره فجر و اکران‌های جانبی داشته‌ایم، در اکران عمومی هم مردم فیلم را تماشا کنند و آن را دوست داشته باشند و به نوعی بیخ اکران های سینمایی با این فیلم آب شود. از این جهت در صدد هستیم در اسرع وقت فیلم را در سینماها اکران کنیم که احتمالاً در همین روزها تاریخ آغاز اکران سینمایی را هم نهایی خواهیم کرد. گفتنی است فیلم سینمایی «دبدن این فیلم جرم است» به کارگردانی رضا زهتابچیان و تهیه کنندگی محمدرضا شفاه بعد از اکران در جشنواره فجر سال ۹۷ دچار حاشیه‌هایی شد و پروانه نمایش بعد از یک سال در بهمن ۹۸ صادر شد.

.....

زنجانپور:

اکبرعالمی سینما و انسانیت را داغدار کرد

بخش فرهنگی – اکبر زنجانپور بازیگر شناخته شده سینما، تئاتر و تلویزیون در پیامی کوتاه درگذشت اکبر عالمی را تسلیت گفت. اکبر زنجانپور از هنرمندان شناخته شده سینما، تئاتر و تلویزیون ایران در پی درگذشت اکبر عالمی مستندساز، منتقد سینما و مجری پیشکسوت پیام کوتاهی را منتشر کرد.

در متن پیام زنجانپور چنین آمده است:

«وای باز هم مرگ یک عزیز.

امروز هم خبر از دست دادن اکبر عالمی عزیز را شنیدیم و در غمش نالان‌تر شدم. مرد بزرگی که سینما و انسانیت را داغدار کرد.»

زنده یاد اکبر عالمی بامداد سه شنبه ۲۲ مهر و بر اثر ابتلا به کرونا چشم از جهان فروبست.

جزییاتی از پروژه ناتمام اکبر عالمی

امیر سرایی‌مقدم دستیار کارگردان و خواهرزاده زنده‌یاد اکبر عالمی درباره آخرین پروژه مستند در دست ساخت این مستندساز پیشکسوت، توضیحاتی ارائه کرد.

امیر سرایی مقدم دستیار کارگردان و خواهرزاده زنده‌یاد اکبر عالمی، درباره پروژه ناتمام این کارگردان که همزمان با فرآیند ساخت آن دچار بیماری کرونا شد و بامداد امروز دارفانی را وداع گفت، توضیح داد: این مستند برای یک شرکت و در اسل برای وزارت بهداشت آماده می‌شد و درباره یک سری دل‌سنگ‌های ماموگرافی بود که از ژاپن به ایران وارد شده است.

وی درباره سرانجام این مستند تأکید کرد: من خودم کارگردان سینمای مستند هستم و پیش از این برای شبکه یک سرپال ساختم‌ام از همین رو قرار است این مستند ناتمام را به سرانجام برسانم.

سرایی مقدم درباره خبر منتشر شده درباره ابتلای اکبر عالمی به کرونا در فرآیند ساخت این مستند، تأکید کرد: واقعیت این است که اکبر عالمی در جریان ساخت جدیدترین مستندش دچار بیماری کرونا نشد بلکه در کلاس دانشگاه به این بیماری مبتلا شد چون در کنار آقای عالمی من به همراه چهار نفر دیگر هم مشغول کار بودیم که تست ما پنج نفر منفی شد اما زنده یاد اکبر عالمی که برای دفاع پایان نامه دانشجویانش به دانشگاه رفته بود، دچار این بیماری شد.

وی افزود: پیش از این مستند که هنوز نامی برای آن انتخاب نشده است، آقای عالمی در سال ۹۷ مستند دیگری درباره پرتوشیمی بوشهر ساخته بودند که آخرین اثرشان تا پیش از این کار محسوب می‌شود. سرایی‌مقدم در پایان درباره حال عمومی همسر اکبر عالمی که او نیز دچار بیماری کرونا شده است، گفت: همسر آقای عالمی در حال حاضر در بخش بستری است و تحت مراقبت قرار دارد.